

SLOVENSKI VESTNIK

Tiskovina ■ Poština plačana pri pošti 64290 Trzin

P.n. kom 1
Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

SLOVENSKI VESTNIK, Tavčarstr. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-DZS, P.P. 171, 61000 Ljubljana

**CELOVEC
TOREK
6. FEB.
1990**
Letnik XLV.
Štev. 10 (2525)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
din. 10
P. b. b.

Uspešna gostovanja dobrolovaških igralcev

V začetku letošnjega leta so se mladi igralci Slovenskega prosvetnega društva „Srce“ v Dobrli vasi predstavili z znano Goldonijevo komedijo „Lažnivec“. Čeprav gre za zahtevno igrano, je režiserki Sonji Sturm

uspelo postaviti na oder dinamičen ansambel, ki je izpolnil vse zahteve te Goldonijeve komedije. Postavitev je bila torej uspešna. Domači gledalci so bili nad igrano navdušeni. To pa je bila tudi spodbuda, da dobrolovaški igralci s svojim „Lažnivcem“ gostujejo tudi pri sosednjih društvih.

Minuli petek so igralci iz Dobrle vasi nastopili v Modestovem domu v okviru praznika Janeza Boska, v nedeljo popoldne pa so bili gostje KPD „Planina“ v Selah. Povsod so bili prijazno sprejeti in deležni navdušenega aplavza. To pa je kajpada tudi nagrada za odlično pripravljeno igrano, ob kateri so se gledalci odlično zabavali.

Bo Mandela izpuščen?

Južnoafriški predsednik De Klerk je napovedal, da bodo izpustili črnega borca proti apartheidu Nelsona Mandelo ter da nameravajo dopustiti delovanje Afriškega nacionalnega kongresa, ki ga vodi Mandela. Točen datum izpustitve še ni znan, pa tudi še niso preklicali izrednega stanja.

Predlog plebiscitnih proslav ne upošteva deleža Slovencev

„Pri prireditvah za 10. oktober bi lahko sodelovali le v primeru, če ne bi bilo množičnega pohoda in če bi Slovenci lahko vnesli tudi svoj delež. Toda upoštevanje tega uradni osnutek ne predvideva, saj so deželni politiki k sodelovanju sicer povabili tudi obe slovenski osrednji organizaciji, vsebino pa so določili že vnaprej. Prišlo naj bi do prav takih prireditev, kakršne poznamo že iz prejšnjih let. Očitno nameravajo tudi letos praznovati zmago nemštva nad slovenstvom.

Pri takih praznovanjih pa ne bomo sodelovali“, je dejal tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm na spominski svečanosti ob grobu heroja Matije Verdника-Tomaža v Svečah.

Tajnik ZSO se je v tej zvezi zavzel, da bi se oba naroda v deželi kritično in samokritično lotila obdelave skupne zgodovine: „Do tega pa očitno ne bo prišlo, saj predstavniki dežele še naprej vztrajajo pri slavlju, ki temelji na napačni razlagi zgodovinskih dejstev. Zato je tem bolj razve-

seljivo, da so se mladinske organizacije že združile v posebnem delovnem krožku, in kaže, da bodo skupno z nami pripravile vrsto alternativnih prireditev.“ (o 10. oktobru berite tudi komentar na 2. strani).

Marjan Sturm je tudi izpostavil, da je prav v zadnjih tednih ob razsodbi ustavnega sodišča glede dvojezične šole v Celovcu spet postalo jasno, „kolikšen pomen je imel delež Slovencev v boju proti fašizmu. Brez tega boja ne bi bilo 7. člena avstrijske držav-

ne pogodbe. Ustavno sodišče pa je svojo odločitev utemeljilo prav s tem členom. Torej si je naše narodnostne pravice treba razlagati iz vidika in časa, ko je bila podpisana državna pogodba. To pa pomeni, da je tudi današnja ureditve glede dvojezičnih napisov, uradnega in sodnega jezika protiustavna. Zato bomo na ustavno sodišče vložili nadaljnje pritožbe: 7. člen je torej sad antifašističnega odpora in nam daje možnosti za naš narodnopolitični boj.“

Andrej Mohar

Poziv staršem v zvezi z dvojezičnimi spričevali

ZSO poziva vse starše, ki so pisмено ali ustno zahtevali dvojezično polletno šolsko sporočilo, da le-to kopirajo in original priporočeno vrnejo ravnateljstvu šole. V kratkem sprememnem tekstu naj vrati enojezičnega šolskega sporočila ob razložijo s pravicami, ki so zapisane v 7. členu avstrijske državne pogodbe.

PREBERITE

- 2 Obzornik: Zveza komunistov Slovenije na volitve s socialdemokratskim programom
- 3 Pogovor o „mladju“ z Majo Haderlap
- 4 Heute im Slovenski vestnik
Kulturne novice
- 5 Premiera šmihelskih lutkarjev
Koroška v zrcalu
- 6 Vestnikov roman
Koledar prireditev
- 7 Televizijski in radijski spored
Obletnice – preteklost – sedanjost
- 8 Mladinski dom zmagal na turnirju v malem nogometu

Predstavniki Zveze koroških partizanov in borčevskih organizacij iz Slovenije so ob grobu heroja Matije Verdника-Tomaža položili vence, kulturni spored spominske svečanosti pa je oblikoval MePZ „Bilka“ iz Bilčovsa.

ZAL je spremenila dosedanjo prakso

Zvezni odbor Zelene alternativne liste je sklenil, da pripravo manjšinskega kongresa Zelenih ter izdelavo osnutka za „Zeleni manjšinski program“ poveri delovni skupini „Manjšine“, ki je bila ustanovljena šele na zadnjem zveznem kongresu. Ta delovna skupina naj bi pripravila tudi definicije avtonomije manjšin v zelenem gibanju, predvsem pa poskrbela tudi za definicijo manjšinskega mandata v okviru ZAL. Ta sklep zveznega odbora ZAL pomeni vsekakor tudi spremembo dosedanje prakse, ko je KEL (ali Smolle sam) v bistvu sama določala o teh pozicijah.

Sklep zveznega odbora pa je pravzaprav reakcija na dosedanja razvoj znotraj ZAL, ki je bil opažen tudi na

tretjem posvetu delovne skupine „Manjšine“ v Informacijskem centru na Dunaju.

Čeprav je bil ta posvet namenjen diskusiji in konkretizaciji izdelanih programskih izhodišč, se po več kot treh urah debate ni izcimilo nič novega. Razvidno pa je bilo, da večina navzočih (11 Slovencev, 8 Hrvatov, 1 Rom, 5 nemško govorečih) zagovarja in vsebinsko konkretizira Messnerjev rezimirani osnutek, manjša skupina, ki jo je mogoče enačiti s Smollejevimi zagovorniki (manjšinskega poslanca ZAL na posvetu sploh ni bilo), pa ta osnutek odklanja. Argumente je pri tem včasih nadomeščal humor: Hubert Mikel, ki je bil na zveznem (Dalje na 2. strani)

OBZORNIK

Zveza komunistov Slovenije s socialdemokratskim programom

Preteklo nedeljo so slovenski komunisti na svoji prvi pokongresni konferenci sprejeli sklep, da se preimenujejo v ZKS-stranka demokratične prenove. S tem so po pričakovanih storili nadaljnji korak k popolnemu preoblikovanju v sprejemljivejšo stranko za potrebe sedanjega časa in za uresničitev njenega kongresnega gesla „Evropa zdaj“ in postali avtonomen subjekt evropske levice. Sprejeli so tudi stališče in politično oceno nedavno prekinjenega 14. izrednega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije ter objavili volilno listo za aprilске volitve. Po Demosu, združeni slovenski opoziciji, so torej tudi komunisti aktivno vstopiti v predvolilni boj.

IZ LJUBLJANE POROČA JOŽE ROVŠEK

V dokaj sproščenem vzdušju, po 7. kritici Prešernovega Krsta pri Savici, je kakih 200 delegatov v Cankarjevem domu v Ljubljani najprej sprejelo oceno zadržanja slovenske delegacije na zveznem kongresu v Beogradu, ki ga je, kot vemo, po večkratnem poskusu uveljavitve svojih demokratičnih reformskih predlogov in preglasovanju zapustila in s tem povzročila njegovo prekinitve za nedoločen čas. V oceni je rečeno, da ni šlo le za spopad med slovensko in srbsko partijo, temveč za soočenje dveh konceptov socializma, tistim, ki se bori za širše demokratične spremembe, pluralistično družbo, za vključevanje v Evropo in človekove pravice, in onim, ki vztraja na tradicionalni oblastniški vlogi partije s prisilnim državnim aparatom in demokratičnim centralizmom kot preglasovalnim strojem. V tej zvezi so sprejeli tudi sklep, da Zveza komunistov Slovenije odslej deluje kot samostojna politična organizacija z lastnim članstvom, programom in statutom. To pa dejansko pomeni izstop iz vsedržavne partije, vsaj takšne, kakršna se je pokazala na kongresu.

Slovenski komunisti pa ne zapirajo vrat sodelovanja. Pripravljene so se sestajati z vsemi republiški organizacijami, vendar brez vnaprejšnjih pogojev.

Izraziteje pa so poudarili sodelovanje z vsemi demokratičnimi organizacijami, ki imajo v svojem programu uveljavitev človekovih pravic in svoboščin, politično demokracijo, enakopravnost lastnin, avtonomijo gospodarstva in vzpostavitev pravne države. Zvezni skupščini so predlagali organiziranje okrogle mize vseh političnih subjektov, ob kateri bi usklajevali te zahteve, in poudarili, da jo bodo v primeru odklonitve sklicali sami.

Zavzeli so jasno stališče do stanja na Kosovu. Zahtevali so ukinitve izrednega stanja, uvedbo človekovih pravic za vse tam živeče narodnosti, demokracijo in svobodne volitve. Po mnenju sloven-

skih komunistov bo le tako mogoče zagotoviti mir, preprečiti prelivanje krvi in smrtne žrtve ter se ubraniti kosovizacije Jugoslavije. Med sklepi konference ZKS je rečeno, da pospešeno tečejo priprave za večstrankarsko srečanje političnih strank iz področja delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Udeleženci konference so objavili tudi volilni program svoje stranke demokratične prenove. Pod geslom „Blaginja in varnost v miru in svobodi“ se svojim volilcem zavezujejo za novo slovensko ustavo, ki bo zagotavljala vse svoboščine in bo odraz moderne pravne države, za konfederalno (!) Slovenijo, spoštovanje večstrankarske demokracije, poštenost do preteklosti, zeleno, človeku prijazno Slovenijo, za razvoj gospodarstva, ki bo omogočal blagostanje, socialno varnost delavcem in upokojujencem itn.

Stranka demokratične prenove pa je predstavila tudi svojo kandidatno volilno listo, ki jo kot kandidat za predsednika predsedstva Slovenije vodi Milan Kučan, za člana pa sta predlagana še dr. Matjaž Kmecl in dr. Boštjan Zupančič, na listi pa so med 36 imeni tudi igralca Polde Bibič in Jerca Merzel, univ. prof. Nace Šumi in šef reprezentance alpskih smučarjev Tone Vogrinec.

Pripravljani odbor deželne vlade je 31. januarja predložil detajliran „2. osnutek“ programa za deželno proslavo 10. oktobra 1990, Haider pa je pozval uradno povabljeni slovenski organizaciji, naj v roku 10 dni pismeno sporočita svojo pripravljenost za sodelovanje – ali pa svoje odklonilno stališče.

Če je kdo resnično mislil, da bo deželni glavar Haider povabil slovenske organizacije k resnemu „sooblikovanju“ jubilejnih prireditvev 10. oktobra 1990, je pač moral tega dne svojo utvaro pokopati. Če je program že fiksi-

Akademija: lokacija že precej konkretna!

Priprave na ustanovitev javne dvojezične trgovske akademije so – kot smo že poročali v petkovi številki – v polnem teku, verjetnost, da bo akademija locirana na slovenski gimnaziji, pa je postala že zelo konkretna. Oba svetnika ministrstva, ki sta pred nekaj dnevi kot člana komisije za preverjanje možnosti za nastanitev in ustanovitev akademije obiskala slovensko gimnazijo, bosta namreč na Dunaju priporočila, da se ustanovi v prostorih Zvezne gimnazije za Slovence.

Kot smo poročali, si je komisija ogledala šolo in ugotovila, da bi ob primerni adaptaciji zahtevam ustrezala. Dosedanjim 19 učilnicam na slovenski gimnaziji bi morali dograditi še 6 novih. 25 osnovnih prostorov bi zadostovalo za teoretični pouk na višji izobraževalni šoli in na trgovski akademiji. Če bi trgovska akademija začela z delom že letos jeseni, bodo potrebni nujni in takojšnji gradbeni posegi, saj je komisija ugotovila, da bi morali poskrbeti za nadgraditev

sedanjega poslopja ter prizidati nove prostore.

Projektna skupina, ki se je pretekli četrtek sestala že drugič, pripravlja načrt, ki bo izvedljiv že letos jeseni, seveda če ne bo političnih ovir. Učni načrti so že izdelani. Tuja jezika naj bi bila angleščina in italijanščina. Kot prosti predmet bo po dosedanjih predstavah mogoča tudi srbohrvaščina. Sicer pa bo tudi za dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu veljaven učni načrt kot za vse druge akademije z izjemo jezikovne modifikacije. Pouk v vseh predmetih naj bi bil dvojezičen.

Metelko spet predsednik ORF-kuratorija

Celovski mestni svetnik za kulturo Siegbert Metelko je bil na zadnji seji kuratorija Avstrijske radio-televizije ponovno izvoljen za njegovega predsednika. Izvoljen je bil soglasno.

50-letnica izseljevanja: Zveza slovenskih izseljencev pripravlja dokumentacijo

Hitro se bližamo 50. obletnici izseljevanja koroških Slovencev, ki jo bomo obhajali leta 1992. V minulih desetletjih so umrli že številni bivši sotrpini in vedno manjše postaja število tistih, ki se še osebno spominjajo dogodkov iz časa pregnanstva. Da bi spomin na to najtnejšo dobo naše zgodovine ohranili tudi poznejšim rodovom, želimo zbrati čim popolnejšo dokumentacijo, ki bi jo objavili tudi v posebnem zborniku.

Zato prosimo vse bivše izseljence za pomoč: Pošljite nam svoje osebne zapiske, dokumente, slike in drugo gradivo – na željo Vam bomo po uporabi vse spet vrnili in tudi poravnali morebitne stroške!

Ker imamo v našem seznamu večinoma le naslove nekdanjih izseljenskih družin, prosimo, da z vsebino naše okrožnice seznanite tudi tiste svojce, ki sedaj ne živijo več na takratnem skupnem domu. Sporočite nam njihove naslove, da jim bomo v bodoče lahko posebej pisali.

Že vnaprej se zahvaljujemo za Vaše sodelovanje in Vas lepo pozdravljamo! **Za zvezo slovenskih izseljencev Jože Partl, predsednik**

KOMENTAR

dr. MIRKA MESSNERJA

REPRIZA

ran, ne moremo govoriti o „sooblikovanju“.

Program pa je tak, kot je že zmeraj bil in ob 10. oktobru tudi ne more biti druga-

čen, če si se odločil, da ga boš „proslavil“. Med drugim bodo polagali vence na grobove herojem nemškega nacionalizma, avstrijska zvezna vojska bo kajpada sodelovala, in celo proslavo na Ulrihovi gori (imenovano „Europafeier“, očitno zato, ker se bodo srečali tudi bivši esesovci iz vse Evrope) so tokrat vpletli v uradni deželni program. Vse skupaj bodo okitili s folkloro (ljubi Slovenci, sodelujte, tu je dovolj prostora za vas) in alpsko-jadranskimi pojedinami; zveza brambovcev, koroški heimatdienst (duša prireditvev) itd. pa bodo imeli publike na pretek. Vse to bo

ZAL: Spremembe (nadaljevanje s 1. strani)

kongresu ZAL delegiran kot predstavnik KEL, je med drugim dejal, da osnutka ne pozna, ker ga še ni prebral (obstaja že od zveznega kongresa dalje!).

Za boljše razumevanje izhodišča: razprava o manjšinskem programu ZAL se je pričela že na zveznem kongresu v Gmundnu: Hrvatica mag. Terezija Stoitsits je bila poverjena kot koordinatorka tozadavnega manjšinskega delovnega krožka; Jože Messner je že takrat predstavil prvo verzijo programskega osnutka; v januarju je bil v Celovcu drugi posvet delovnega krožka, pri katerem se je dober del razprave osredotočil na vprašanje, kdo se je sploh upravičen udeležiti; mag. Marjan Pipp, sedanji tajnik NSKS, je takrat predložil dodaten programski osnutek z naslovom „etnično partnerstvo“.

Na dunajskem posvetu je prišlo do ponovne razprave o tem, kdo sme sodelovati v delovnem krožku. O Pippovem osnutku niso razpravljali niti njegovi potencialni zagovorniki. Vprašanje glavnega urednika Hrvatskih novin Petra Tyrana, ali razprava o manjšinskem programu Zelenih (in s tem v zvezi tudi razprava o bodočem nosilcu manjšinskega mandata) morda ne poteka po dveh tirih – dejal je, da Karel Smolle baje pripravlja „svoj“ manjšinski kongres –, je dalo posvetu dodatno faseto. Mikel je nato dejal, da Informacijski center, čigar predsednik je Karel Smolle, dejansko pripravlja manjšinski kongres, da pa o tej zadevi ni upravičen dajati natančnejših informacij. S tem pa je ostalo bolj ali manj odprto tudi vprašanje, zakaj se Smolle in včlanjene organizacije Informacijskega centra kljub vabilom ne vključujejo v programsko razpravo v manjšinskem delovnem krožku. Marijana Grandič, bivša glavna kandidatka ZAL na Gradiščanskem, je s tem v zvezi dejala, da „obstaja skupina, bodisi zdaj Informacijski center ali skupina okoli Smolleja, ki ne vodi odkrite in odprte politike.“

stalo okroglih 10 milijonov šilingov.

Gre torej za ničkolikokratno reprizo samoupodobne koroške nemškonacionalne high society, plačane iz davkov vseh deželanov. Tisti, ki bi rad postal član te družine (ali pa se vsaj usedel v njeno predsobo), bo sodeloval.

Tisti pa, ki meni, da je prav ta družina odgovorna za kamenodobno politično kulturo v tej deželi in za oživljanje ločevalnih modelov v manjšinski politiki, ne bo sodeloval in tudi ne bo želel „sooblikovati“ koroškega praznika nemškega nacionalizma.

SV predstavlja

Ob uvedbi naše nove rubrike „Slovenski vestnik predstavlja“ smo zapisali, da bomo v njej podrobneje predstavljali društva, skupine in posameznike, ki se ukvarjajo s kulturnim delom. Tokrat je naša sogovornica dr. Maja Haderlap, ki jo poznamo kot vsestransko kulturno delavko, posebno pa kot pesnico, ki je s svojim novim pristopom k pisanju poezije, v koroško pa tudi slovensko slovstvo sploh, vnesla nove elemente umetniškega izražanja. Z začetkom letošnjega leta je Maja Haderlap postala sodelavka pri Slovenski prosvetni zvezi. Prevzela je zelo odgovorno nalogo, namreč skrb, da bo literarna revija mladje začela ponovno izhajati. To je bil tudi povod za daljši pogovor, v katerem ji je vprašanja zastavljala naš urednik Andrej Kokot.

Odgovorna naloga – skrb za ponovno izhajanje „mladja“

Koroško mladje že nekaj časa pogrešamo. Nekateri celo menijo, da je dokončno mrtvo. Na posvetu SPZ v Šentprimozu pa nam je dr. Helga Mračnikarjeva povedala, da boš skrb za ponovno izhajanje prevzela Ti. Kako se boš lotila te odgovorne naloge?

Naloga se mi zdi res vse bolj odgovorna, saj gre pri „obujanju“ mladja za, bi rekla, včasih prav subtilne procese. Na primer, da smo še vsi nekdanji sodelavci vsak po svoje obteženi „z molkom mladja“. Dve leti nazaj smo doživeli nekakšen duhovni in organizacijski polom in zaradi tega se ponovnega zaleta lotevamo zelo previdno, hočem reči, da začetki „novega starega“ mladja niso več evforični.

Kakšna bo konkretna pot obnove?

Uredniški odbor me je pooblastil, da se lotim tega dela. Na začetku sem zbirala star uredniški in upravni material, ki je ležal po predalih in na prav nemogočih mestih, tako da bi bilo že to vredno kakšnih anekdot. Na Tarviser Straže 16 smo dobili majhen prostor, kjer bo vsaj za dobo enega leta mladjevska pisarna. Delo, ki ga zaenkrat opravljam, je v prvi vrsti organizacijsko. Poskrbeti je treba za finančna sredstva za izhajanje, na novo spodbujati ljudi k sodelovanju, iskati in utrjevati nove kontakte, na novo urediti naslove, poskrbeti za abonente, za prodajo, plasma itd. Vložili pa smo tudi pravila za novo društvo, ki bo nosilec mladja. Obenem pa je treba tudi na novo premisliti in ubesediti aktualno kulturno politično situacijo na Koroškem, saj so se duhovna in kulturna izhodišča Slovencev v zadnjem

času vendar nekoliko spremenila.

Kaj to pomeni za mladje?

Tradicija mladja nam je v orientacijo. Mladje je bilo od vsega začetka revija, ki je skrbelo za uveljavljanje literature in umetnosti v tem prostoru, seveda s poudarkom na literaturi koroških Slovencev. Poleg tega je bila revija forum za razna kulturnopolitična, družbena, politična in polemčna razmišljanja o Koroški. To tradicijo nameravamo nujno nadaljevati. Spremenila pa so se jezikovna in duhovna izhodišča mlajših besednih ustvarjalcev in ne samo teh. Mladje je v svojih tridesetih letih obstoja poskrbelo za estetsko in družbeno uveljavitev slovenske literature v širšem prostoru. Mlajša generacija piscev pa ima težave, ki so povezane predvsem z jezikom. Stalno smo soočeni z možnostjo jezikovne asimilacije, saj Koroška kot dežela ne more biti in naj tudi ne bi bila človeku edini, pravi in krotki dom. Bi rekla, da se je naš identifikacijski prostor znatno razširil, obenem pa tudi zabilisal do nejasnosti. Druga plat je nova kulturno-

politična ali kar politična zmešnjava na Koroškem. Časi so sicer vedno krizni, a mislim, da bo pri Slovenceh šlo veliko stvari rakovo pot, če ne bomo zmožni razpravljati o situaciji, kateri se obe osrednji organizaciji panično prilagajata.

Torej manjka refleksija o problemih, ki se sproti kažejo v novi obliki. Pri tem se ne bi spuščala v globlje premisleke, upam in želim si, da jih bo mogoče prebirati v mladju. Da ne pozabim dodati: tudi mladje skuša razširjati prostor. Načrtujemo tesno sodelovanje z ustvarjalci in intelektualci iz Trsta in Gorice, torej bomo, če bo šlo po žurci, neke vrste „zamejska“ literarna in kulturna revija. „Zamejska“ pravim zato, ker je „zamejstvo“ naš center in izhodišče za vse kontakte tako z matičnim delom naroda kot tudi z ostalim svetom.

Koga misliš z ostalim svetom, na kateri prostor in ustvarjalce misliš,

Predstavili bomo goste iz nemškega – avstrijskega prostora, tako kot smo tudi doslej zelo tesno sodelovali z

njimi. Tukaj ne bi postavljala omejitev. Če bo sodelovanje s tržaškimi in goriškimi Slovenci uspevalo, se nam bo nekoliko približal tudi italijanski prostor. O Sloveniji ne bi govorila, ker je samoumevno, da smo z njo povezani. V odnosu do matice pa bomo skušali uveljavljati bolj diferencirane poglede na kulturna in intelektualna dogajanja v Sloveniji. Mislim, da za razna sodelovanja ni nobenih pregrad. Te pa bodo verjetno finančnega značaja, saj bo treba tujejezične prispevke prevesti v slovenščino, kar nam verjetno ne bo uspelo v vseh primerih. Se bo v reviji pač našel seveda tudi kakšen nemški ali italijanski prispevek, če ne bo prevajalcev ali če se nam bo zdelo umestno, da prispevek objavimo v izvorniku. Veliko uporabljam prislov verjetno, kar naj ne bi pomenilo, da sem negotova, sem pa vraževerna, in sedaj, ko je mladje mogoče samo slutiti, ne bi malala vsega šmenta na steno. Posebej se bomo seveda brigali za ustvarjalce narodnostnih skupin. Svet je velik in me zanima. Čim več sveta bomo sprejeli v slovenščino, tem več ga bo slutiti tudi v jeziku. Tako bo tudi naša odprtost v svet na trdnejših nogah in ne bo več tako vaze zaprta, zazrta, utesnjena in provincialna.

Govoriš o uredniškem odboru. Je to že novi odbor?

Ne, je še stari. Novega bomo izvolili na občnem zboru društva mladje.

Kakšen bo namen tega društva?

Namen društva bo izključno izdajanje mladja. Organizacijska sredstva za uresničevanje tega namena so seveda nekoliko širša in vključujejo tudi literarna branja, predavanja in srečanja. Ne pojmujejo pa se kot neko pisateljsko

zdrženje in imamo v pravih določeno, da v primeru razpusta društva vse premoženje in ves material društva preide v last Društva slovenskih pisateljev v Avstriji, seveda z nalogo, da ga uporabi v koristne namene, ki so določeni v pravilih.

Kdaj torej lahko pričakujemo izid naslednje številke mladja in kolikokrat v letu bo izšlo?

Naslednja številka naj bi izšla predvidoma ob koncu marca ali v začetku aprila. Mladje pa bo, kot doslej, izhajalo štirikrat letno.

Kako je s sodelavci, jih imaš že dovolj?

Seveda ne. Treba bo še precej prigovarjanj. Razen tega tudi še nisem nagovorila vseh ljudi, ki bi prišli v poštev. Kar nekaj časa je treba prepričevati vsakega posameznika, da kaj napiše, saj se razglabljanj v slovenščini precej bojijo. Slovenska refleksivna jezikovna raven je na Koroškem razmeroma nizka in ljudje raje segajo po nemščini, ker čutijo, da je njihova slovenščina paralizirana. Izrabila bi tudi to priložnost, da povabim ljudi k sodelovanju, seveda pa tudi k branju mladja. Mladejci ne nameravamo biti hermetično zaprta skupina, pač pa pluralistični in individualistični krog ljudi, ki skušajo ustvarjati in sooblikovati določen del našega življenjskega prostora.

Za konec še osebno vprašanje: Kaj trenutno počneš na literarnem področju, ali kmalu lahko pričakujemo novo knjigo Maje Haderlap?

Kar se tega tiče, sledim seveda svojim ciljem. Bo pa še nekaj časa trajalo, preden bo kaj za javnost. Včasih je treba dajati prednost tudi drugim eksistenčnim zahtevam, ki niso nič manj pomembne kot literarno ustvarjanje. Najraje pa imam, kar se literature tiče, svoj mir, saj drugače ne morem svobodno razmišljati, kar dandanes ni prav lahko. Veseli pa me, če bomo uspeli z mladjem spet malo poživiti celotno literarno sceno.

Maja Haderlap

se je rodila leta 1961 v Lepeni, kjer je obiskovala tudi ljudsko šolo. Leta 1979 je maturirala na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu. Že kot dijakinja se je kulturno udejevala na gledališkem področju. Zato se je tudi odločila za študij gledaliških ved na Dunaju, kjer je lani promovirala za doktorja gledališke znanosti.

Poleg tega se je uveljavila kot pesnica: najprej je izdala pesniško zbirko

„Žalik pesmi“, potem pa še zbirko „Bajalice“. Leta 1983 je prejela pospeševalno nagrado koroške deželne vlade, leta 1989 pa je za zbirko „Bajalice“ prejela nagrado Prešernovega sklada v Ljubljani. Nekaj časa je bila sodelavka v Cankarjevem domu v Ljubljani na oddelku za gledališče in film, eno leto je na celovski univerzi predavala zgodovino gledališča in dramaturgijo, sedaj pa je sodelavka Slovenske prosvetne zveze v Celovcu.

**HEUTE
IM**

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Entwurf der 10.-Oktoberfeiern ignoriert Beitrag der Slowenen

Bei der Gedenkveranstaltung am Grabe von Matija Verdnik-Tomaž und anderer Opfer der Gestapo in Suetschach/Sveče betonte der Sekretär des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, Dr. Marjan Sturm, daß die Slowenen nur dann an den 10.-Oktoberfeiern teilnehmen könnten, „wenn es keinen Massenaufmarsch geben würde und die Slowenen auch ihren Beitrag einbringen könnten. Doch gerade dieser Beitrag wird im amtlichen Plan nicht berücksichtigt.“

Deshalb kritisierte Sturm auch, daß die Landespolitiker zwar die Slowenenorganisationen zur Mitarbeit eingeladen, aber den Inhalt und Charakter der Veranstaltungen schon vorher fixiert haben: „Die Feiern sollen denselben Charakter haben wie die bisherigen, auch heuer wollen sie den Sieg des Deutschtums über das Slowenentum feiern. Bei solchen Feierlichkeiten aber wollen wir nicht mitwirken!“

Der Sekretär des Zentralverbandes forderte in diesem Zusammenhang, daß beide Volksgruppen im Land damit beginnen sollten, die gemeinsame Geschichte kritisch und selbstkritisch aufzuarbeiten:

„Doch gerade dazu wird es offensichtlich nicht kommen, bestehen die Vertreter des Landes doch auf Feierlichkeiten, die auf einer falschen Interpretation geschichtlicher Fakten beruhen. Deshalb ist es umso erfreulicher, daß sich die Jugendorganisationen in einem eigenen Arbeitskreis gefunden haben, und daß alles darauf hindeutet, daß die Jugendorganisationen gemeinsam mit uns eine Reihe von Alternativveranstaltungen zum 10. Oktober durchführen werden.“

Neue Definition?

Der Bundesausschuß der GAL beauftragte den Arbeitskreis „Minderheiten“, welcher erst beim jüngsten Kongreß eingesetzt wurde, mit der Erstellung eines „Grünen Minderheitenprogrammes“. Der Arbeitskreis erhielt auch die Aufgabe, die Autonomie der Minderheiten innerhalb der GAL zu formulieren und den Minderheitenkongreß der Grünen vorzubereiten. Damit wurde die Basis anscheinend verbreitert, hatte doch bisher de facto die KEL die Position des „10. Bundeslandes“ (also der österreichischen Minderheiten) innerhalb der GAL inne.

Vorbereitungen für zweisprachige Handelsakademie sind angelaufen!

Die Vorbereitungen für die Errichtung einer öffentlichen zweisprachigen Handelsakademie in Klagenfurt/Celovec sind in den vergangenen Tagen voll angelaufen. Eine Kommission, bestehend aus Vertretern des Bundesministeriums für Unterricht, des Landesschulrates für Kärnten, der Bundesgebäudeverwaltung, sowie dem Direktor des BG und BRG für Slowenen, Hofrat Dr. Reginald Vospernik, kam zu dem Ergebnis, daß das Slowenische Gymnasium – bei Durchführung notwendiger Adaptierungen – als Standort für die zwischen der Bundesregierung und den beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen im Memorandum vom Februar 1988 vereinbarte öffentliche zweisprachige Handelsakademie geeignet sei. Sollte mit dem Schulbetrieb im Herbst 1990 begonnen werden können, so wären die erforderlichen bauli-

chen Maßnahmen sofort einzuleiten.

Eine eigens für die Errichtung der zweisprachigen Handelsakademie eingerichtete Projektgruppe unter Vorsitz von Mag. Maja Amrusch-Hoja hat in zwei Sitzungen bereits wichtige Vorbereitungsmaßnahmen gesetzt und auch die Lehrpläne ausgearbeitet. Als Fremdsprachen sind Englisch und Italienisch vorgesehen, der Unterricht soll in allen Fächern zweisprachig sein.

Angesichts des durch die entschlossene Haltung der beiden Slowenenorganisationen sowie des Bundes erreichten Fortschrittes bleibt nur zu hoffen, daß die Kärntner Politik letztlich ebenfalls zu der Erkenntnis kommt, daß eine derartige Bildungseinrichtung nicht nur den Kärntner Slowenen, sondern jedem bildungswilligen Kärntner nicht weiter vorenthalten werden kann!

Hohe Auszeichnung für Adolf Scherer

Der Regierungschef der Republik Slowenien, Dušan Šinigoj, überreichte in Ljubljana dem Leiter des Kulturamtes der Stadt Villach/Beljak Adolf Scherer den „Orden der jugoslawischen Fahne mit goldenem Stern am Bande“. Es ist dies eine der höchsten Auszeichnungen der SFR-Jugoslawien für Verdienste auf dem Gebiet der kulturellen Zusammenarbeit zwischen Jugoslawien und Österreich.

Lutkarji iz Prage obiskali Koroško

Ansambel Lutkovnega gledališča NARCIS iz Prage se je v začetku prejšnjega tedna mudil na Koroškem. V organizaciji Krščanske kulturne zveze in krajevnih otroških vrtcev oz. otroških skupin in društev, so imeli pet predstav. Med naše otroke so prišli s posrečeno zamisljivo; predstavi so dali naslov „Kaj lutke znajo“.

In res so nam pokazali, da znajo veliko. To je bilo enkratno doživetje, kajti lutke, ki so jih spretno vodili lutkarji iz Češkoslovaške, so na odru zaživele in počenjale skoraj neverjetne stvari. Igrale so na harmoniko, kitaro, klavir in se celo artistično vrtele na telovadnem orodju, predstavile pa so se celo s solo-petjem. Po odru so se kretale z vso samozavestjo, prišle celo med mlade gledalce – jih pozdravile s stikom roke, ljubki mornar pa se je malčku na Radišah, od koder so naši posnetki, usedel v naročje.

Vse se je dogajalo ob spremljavi primerne glasbe. Otroci so s hvaležnim aplavzom nagrajevali nastop posameznih lutk. Navdušenje pa je posredno veljalo gostom, ansamblu Lutkovnega gledališča NARCIS iz Prage, ki ga vodi Ema Kopecka.

**Slovenski vestnik
dvakrat tedensko**

KPD Planina v Selah je prejšnjo nedeljo vabilo v farni dom, kjer so se številni domačini poveselili ob prijetnih zvokih domačih vižarjev (Hanzi Ogris in Malejev Šiman, na sliki z leve), ob plesnih vložkih domače folklorne skupine, ki jo vodi Mira Oraže, dekliški skupini, ki je izvedla jazz-gimnastiko, ter pesmih ljudskošolskih otrok pod vodstvom Jožice Mak. Predsednica društva Pavli Čertov in vižar Hanzi Ogris sta obiskovalce tudi pozvala, da ohranijo staro kulturno izročilo in da ga posredujejo tudi svojim otrokom.

KULTURNE NOVICE

Premiera

BELJAK. – Študijski oder (Studiobühne) v Beljaku je konec januarja izvedel uspešno premiero dela Fitzgeralda Kusza. To je bila prva uprizoritev letošnjega repertoarja tega uveljavljenega beljaškega ansambla. Avtor je na posrečen način prikazal igro ljubezni in sile oz. ljubezensko zgodbo mlade ljubezni.

Zoper smrtno kazen

CELOVEC. – Tako je bilo geslo literarnega branja prejšnji tork v kulturni taberni pri Joklnu v Celovcu. Zoper smrtno kazen sta iz del Pabla Nerude brala Barbara Ortner in Johann Rathke, medtem ko je za glasbene vložke s svojo flavto poskrbel Walter Auer.

Prvič v Ljubljani

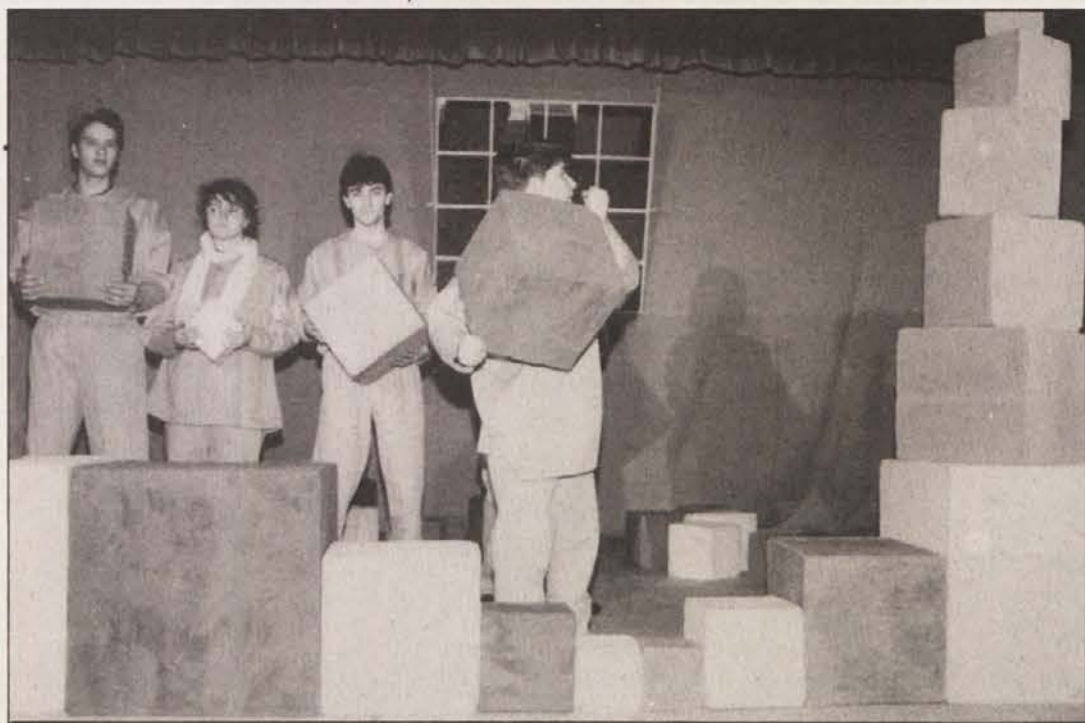
LJUBLJANA. – Celovška Mohorjeva družba je svoj knjižni dar za leto 1990 prvič predstavila tudi v Ljubljani. O zbirki je spregovoril vodja založbe dipl. inž. Franc Kattinig. Na predstavitvi, ki je bila v hotelu Slon, so med drugim sodelovali Tone Pavček, Bogdan Pogačnik, Peter Fister in Anton Aškerc.

Premiera na Brnci

BRNCA. – Igralska skupina SPD „Dobrač“ na Brnci spet pripravlja premiero. V petek, 23. februarja 1990 ob 19.30 uri bo v dvorani kulturnega doma uprizorila komedijo „Bog in glavar“, po predlogah Frana Milčinskega, Pavla Zidarja, Luigija Pirandella, Ivana Cankarja in drugih. Režiser predstave je Peter Militarov. Obeta se torej poseben gledališki dogodek.

Uspešna komedija

TRST. – Znani tržaški pesnik Marij Čuk je napisal satirično komedijo „Lepo je v naši domovini biti“. Krstna izvedba je bila lani decembra v Trstu, uspešne so bile tudi ponovitve. Stalno slovensko gledališče iz Trsta pa je s Čukovim odrskim prvenecem minulo soboto ob velikem zanimanju gledalcev gostovalo na odru ljubljanske Drame.

Premiera šmihelskih lutkarjev

Šmihelski lutkarji so imeli spet premiero. Preteklo nedeljo so se v farni dvorani predstavili z delom poljske avtorice Kristine Milobestke „Domovina“. Delo je v slovenščino prevedla Vesna Prinčič, predstava pa je bila

hkrati prvič izvedena v slovenščini. Torej inovacija v slovenskem lutkarstvu.

Predstava pa tudi kot taka pomeni novost, saj pravzaprav ne gre več za klasično lutkovno igro, marveč za moderno odrsko delo. Pri

tem niso več v ospredju lutke, ampak kocke različnih velikosti. Te pa v rokah igralcev živijo kot razni predmeti, dobijo drug pomen. Ob tem se seveda zastavi vprašanje, če je to sploh še igra za otroke. Režiser Štefan Merkač je prepričan, da to vsekakor je, čeprav gledalec sprva nima tega občutka. A režiser meni, da otrok igro dojema po svoje, odrasli pa ob njej lahko razvijajo druge asociacije. V tem pa je gotovo čar in večplastnost igre s kockami, ki na začetku in ob koncu tvorijo visoko steno, ki jo igralci najprej poderejo, potem pa spet postavijo. Vmes pa se dogajajo stvari, ko kocke postanejo drevo, roža ali celo letalo, ki zasilno pristane na zemlji. Vse skupaj pa ima pomen domovine, ki jo razstavi in sestavi vsak po svoje.

Besedilo igre ni homogena celota, vendar gledalec ob gibih in dinamični igri s kockami na koncu vendar dobi občutek, da je videl zaokroženo celoto, čeprav do tega pride morda šele po daljšem razmišljanju.

Zahvala zboru Ipavcev

Člani Moškega pevskega zbora „Skladateljev Ipavcev“ iz Šentjurja se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali denar ali materialna sredstva za odpravo posledic hudega neurja, ki je povzročilo veliko škodo na stanovanjskih objektih naših pevcev.

Posebno zahvalo želimo izraziti SPD „Danica“ iz Šentprimozja in njihovima članoma Danijeli Kežar in Francu Polcerju.

Ob tej skromni zahvali smo vas dolžni informirati, da smo z vašo pomočjo že ustvarili normalne pogoje bivanja v poplavljenih stanovanjskih objektih naših pevcev, v občinskem merilu pa odpravljanje posledic še traja.

Iskrena hvala!

predsednik MPZ
„Skladateljev Ipavcev“
Stojan Stane

„Koroško poletje“ spet vabi...

Koroško poletje/Carinthischer Sommer spet vabi. Priprave za renomirani koroški kulturni spektakel in so že v polnem teku. Spored bo dokaj pester. Wolfgang Amadeus Mozart bo zastopan z več kot petdesetimi

svetopisemskih izročila ne le uprizorja poskus ženske emancipacije, temveč ga izvaja tudi v praksi: realizacija opere je povsem v „ženskih rokah“ (libreto: Christine Sommer, oprema: Mimi Zuzanek, dirigentka: Marie-Jeanne Dufor, režija: Angela Zabrša). Opero bodo izvajali v samostanski cerkvi v Osojah. Nadaljnja težišča bodo oblikovale mednarodno priznane pianistke ter komorni orkester slovaške filharmonije in sovjetski simfoniki iz Moskve. 15. julija bo v kongresni dvorani v Beljaku nastopil Slovenski oktet skupaj s tenorjem Nicolaiem Geddom z dvema programoma – v prvem z deli Gallusa, Händla, Haydna, Schumanna, Griega, Čajkovskega, Gounoda, Offenbacha in drugih, v drugem pa z izborom slovanskih ljudskih pesmi. Sodelovanje z ljubljanskimi kulturnimi ustanovami je žal zaradi težav pri financiranju oteženo, je ob predstavitvi letošnjega sporeda „Koroškega poletja/Carinthischer Sommer“ na tiskovni konferenci na Dunaju izjavila organizatorica Dr. Gerda Fröhlich.

I. Schellander

Carolyn Smith-Meyer

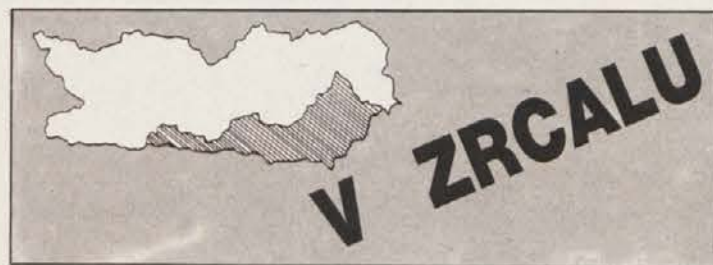
deli, odrsko težišče pa bo (prva uprizoritev) cerkvene opere Tamar Ulrika Kūchla. Tragična usoda svetopisemske ženske Tamar in njen boj za njeno (za takratne razmere možno) enakopravnost je osrednja tema opere, ki poleg

Visoko jugoslovansko odlikovanje Schererju

Predsedstvo SFRJ je za zasluge pri uveljavljanju slovenske in jugoslovanske glasbene ter likovne ustvarjalnosti in za prispevek k razvijanju kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in republiko Avstrijo odlikovalo gospoda Adolfa Schererja, vodjo oddelka za kulturo pri Uradu

za kulturo in šport mesta Beljak z „Redom jugoslovanske zastave z zlato zvezo na ogrlici.“

Adolfu Schererju je visoko odlikovanje izročil predsednik Izvršnega sveta Skupščine SRS Dušan Šinigoj včeraj zvečer v Belem salonu izvršnega sveta v Ljubljani.

Dvanajst grl – navdušujoč koncert

BILČOVŠ. – Bilčovščani so imeli že več mesecev v načrtu skupen koncert Suškega okteta in kvarteta bratov Smrtnik, to soboto pa so ga izvedli, kar je bilo – sodeč po številu obiskovalcev – edino pravilno. Zbralo se je namreč izredno veliko poslušalcev, ne samo iz Bilčovsa, temveč tudi iz vseh sosednjih občin, nekateri pa so prišli celo iz oddaljenejših krajev. Predsednik SPD „Bilka“ Tomi Gasser je v nagovoru menil, da je „oktet Suha nekako dolžan nastopati v Bilčovsu, ker je sorodstveno povezan z nami. En član zbora je namreč poročil domačinko in tako postal Bilčovščan.“ Dalje je dejal, da s Smrtnikovimi brati sicer še nimajo takih vezi – toda, kar še ni, se lahko še zgodi – zlasti ker je med številnimi poslušalci tudi mnogo deklet.

Znani in kvalitetni Suški oktet je nato podal tipičen podjanski spored. Večina pesmi je bila domačega izvora, vmes pa so recitali še podjunske besedne ustvarjalce. Kvartet bratov Smrtnik

je prav tako navdušil z ubranim petjem. Za spremembo pa so člani skupine med pesmimi recitali pesmi domačina Valentina Polanška. Ob zaključku so vsi skupaj zapeli pesem „Žabe“. Navdušeni poslušalci pa so od obeh skupin izsilili še po eno dodatno pesem.

Seštevek koncerta: vsi so bili zadovoljni – prireditelj z množico obiskovalcev, ti pa s kvalitetnim petjem obeh skupin – nastopajoči pa s hvaležno publiko.

Odpri klub BDF

CELOVEC. – V četrtek je bila otvoritev novih klubskih prostorov Zveze demokratičnih žensk (BDF). Prostori ob Benediktinskem trgu v Celovcu bodo služili predvsem kot prireditveni center, saj BDF namerava v njih vsak četrtek ob 19.30 uri prirediti diskusijske večere, prikazovati video-filme ter organizirati seminarje in tečaje. BDF vabi vse ženske, ki želijo razpravljati o ženskih, socialnih in službeno-pravnih temah, da se poslužijo te možnosti.

Bilančna vsota „Korošice“ blizu 15 milijard šil.

CELOVEC. Die Kärntner (Korošica), najstarejša in največja denarna institucija na Koroškem, je tudi v letu 1989 zabeležila pozitivni razvoj tako pri vlogah kot tudi na področju posojil. Bilančna vsota je narasla za 10 odstotkov na blizu 15 milijard šilingov, vloge so se zvišale za 11,6 odstotka, obseg posojil pa je dosegel 9,7 milijarde šilingov. Direktor denarne institucije je na tiskovni konferenci poudaril, da je „Korošica“ predvsem vodilna pri zasebnih gospodinjstvih.

Javno kopaljšče

ŠKOCIJAN. – Deželni svetnik Koschat obljublja, da bo dežela odstopila občini Škocijan v zakup skoraj 10.000 kvadratnih metrov veliko zemljišče ob Klopinskem jezeru, katero je doslej imel v zakupu neki privatnik. Občina, tako pravi župan Holzer, si menda že dolgo prav na tej površini želi urediti dodatno javno kopaljšče. Dovoljenje za zakupno pogodbo mora potrditi deželni zbor, pričakovati pa je, da bo tej želji občine ugodil. Na samem prostoru bi bilo treba izboljšati sanitarne naprave in poskrbeti tudi za najnujnejšo infrastrukturo. Ali bo že letos v Škocijanu odprto drugo javno kopaljšče, je torej še vprašljivo.

Manj izstopov iz cerkve

CELOVEC. V nasprotju s trendom v drugih zveznih deželah Avstrije je število izstopov iz katoliške cerkve na Koroškem znatno nižje. Kot sta v četrtek na tiskovni konferenci povedala krški škof dr. Egon Kapellari in direktor finančne zbornice krške škofije dipl. trg. Rauchensteiner, je leta 1989 na področju škofije izstopilo 1191 oseb, kar je za skoraj 10 odstotkov manj kot leto prej. Hkrati pa je leta 1989 vstopilo ali se vrnilo v katoliško cerkev nekaj nad 300 oseb. Katoliška cerkev na Koroškem ima trenutno okoli 467.000 članov.

Škof Kapellari se je na

tiskovni konferenci zavzel za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem, ko je dejal, „da imajo koroški Slovenci oz. slovenski katoličani svojo pravico do domovine.“ Za provokacije, kot pred kratkim z nemškonalne strani na nekem pogrebu v Šentjakobu v Rožu, v cerkvi ni prostora, je poudaril krški škof.

Koroški katoličani so leta 1989 škofiji plačali cerkveni davek v višini 182 milijonov šilingov, kar je 81 odstotkov celotnega proračuna škofije. Število eksekucij zaradi neplačanega davka pa se je v primerjavi z letom 1988 znižalo za 50 odstotkov na 2600.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sobota 10. 2. 19.30	pri Ravšu v Ledincih	PUSTNI PLES – igra ansambel Cha-cha-cha	SPD „Jepa-Baško jezero“
Sobota 10. 2. 9.30 – 12.00	Mladinski dom SSD Mikschallee 4, v Celovcu	„PREVAJALSKA DELAVNICA“ Seminar „Problemi prevajanja iz nemščine v slovenščino“ vodi dr. France Jerman. Udeleženci lahko prinesejo s seboj primerke svojega prevajanja za obravnavo.	DSPA
Nedelja 11. 2. 19.30	Farna dvorana v Šentjakobu v R.	Ponovitev igre KAPLAN MARTIN ČEDERMAC, Nastopa oder Rož, režija: Marjan Sticker	SPD „Rož“
Torek 13. 2. 18.00	Dom prosvete v Tinjah	SLOVENŠČINA ZA ZAČETNIKE Vodi: dir. Mirko Srienec	Sodalitas
Sreda 14. 2. 19.30	veliki javni studio koroškega radia v Celovcu	SLAVNOSTNA PRIREDITEV ob slovenskem kulturnem prazniku v spomin 130-letnice rojstva skladatelja Huga Wolfa Spored: Eva Novšak – mezzosopran, Janez Kompoš – bariton, Gabriel Lipuš – bariton, Klavirska spremljava: Horst Knauder Nagovor – Jasna Novak-Nemec	SPZ, KKZ
Sreda 14. 2.	Dom prosvete v Tinjah	Iz cikla predavanj: „I hob nix gegen Minderheiten, oba...“ Problem večjezičnosti – Predavatelj: univ. doc. p. dr. Kurt Egger in dr. dr. Josef Innerhofer, diskusijski vodja: dv. sv. dr. Valentin Inzko.	Sodalitas
Četrtek 15. 2. 19.30	Dom prosvete v Tinjah	Predavanje: SMO V STRESU – predavatelj: prof. dr. Anton Sadjak	Sodalitas
Petek 16. 2. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu v Celovcu	BELTIŃSKA BANDA – NOVA GLASBA IZ STARIH ČASOV gostuje: skupina iz Prekmurja s staro glasbo na „sodoben“ način	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 16. 2. 14.00	strokovna šola za ženske poklice v Sentpetru	„MOJ ATA“ – „MOJA HIŠA“ – Literarno srečanje s Tonetom Kuntnerjem in Tonetom Partijcem	KKZ
ob 19.30 v farni dvorani v Selah, sodeluje Duo „Feinig“			
Sobota 17. 2. 19.30	v kulturnem domu v Dobri vasi	soprireditelj SPD „Srce“	
Nedelja 18. 2. 14.30	v društveni sobi posojilnice Velikovec	soprireditelj Prosvetno društvo „Lipa“	
Sobota 17. 2. 9.-17.00	Dom prosvete v Tinjah	PREDAVANJE ZA ČEBELARJE predavata: dipl. inž. Janez Pokljukar in Matevž Krasnik	Sodalitas
Nedelja 18. 2. 14.00	gostilna Podobnik v Beli	III. MEDNARODNI FESTIVAL HARMONIKARJEV	Alpski „Obir“

RAZSTAVE

Celovec

– Galerija v knjigarni Mohorjeve – razstava slik, grafik in kipov dijakov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. – Kulturna taberna Pri Joklnu – Seka Tavčar – Frankl, aktualna dela

Tinje

– Galerija Tinje – Hanzi Čertov, skulpture iz lesa.

Ljubljana

– Mestno gledališče ljubljansko – Iska Ranó „Goli človek in golo obličje, slike, do 28. 2. 1990.

Obvestilo nekdanjim izseljencem

Kot je znano, so bila z zadnjo dopolnitvijo zakona o oskrbi žrtev (Opferfürsorgegesetz) spremenjena nekatera določila. Na osnovi teh sprememb so bili po dolgoletnih prizadevanjih končno tudi slovenski izseljenci v veliki meri izenačeni z drugimi žrtvami nacističnega preganjanja in so zdaj deležni enakih pravic oziroma ugodnosti, ki jih nudi ta zakon.

Zveza slovenskih izseljencev je svoje člane ponovno in izčrpno seznanila s temi spremembami in jih opozorila na možnosti, ki jih imajo kot žrtve fašizma.

Kdor je bil v taborišču najmanj 3 mesece, lahko dobi **Izkaznico žrtev** (Opferausweis), kdor pa je bil v taborišču vsaj 1 leto, ima pravico do **Uradnega potrdila** (Amtsbescheinigung). Za izstavitve teh dokumentov je treba zaprositi pri deželni vladi. Tisti izseljenci, ki so bili v taborišču najmanj 1 leto in so doslej imeli le „Izkaznico žrtev“, na podlagi novih predpisov lahko zaprosijo za izstavitve „Uradnega potrdila“. Potrebne obrazce in podrobna pojasnila dobite na deželni vladi, pa tudi pri Zvezi slovenskih izseljencev.

Imetniki „Izkaznice žrtev“ ali „Uradnega potrdila“ uživajo določene ugodnosti. Navajamo samo najvažnejše:

- pri vrsti **davkov** velja določena olajšava, za katero je treba zaprositi na pristojnem finančnem uradu;

- pri **bolniških blagajnah** za kmete in obrtnike velja oprostitve plačevanja 20-odstotnega lastnega prispevka (Selbstbehalt) kakor tudi trenutno obveznega prispevka za bivanje v bolnišnici. Možna pa je tudi posebna podpora v višini 2500 šilingov;

- na prošnjo se povrnejo tudi **osebni prispevki** za nabavo raznih zdravstvenih pripomočkov (očala, oporni stezniki, proteze itd.), to pa ne velja za osebne prispevke za zdravniške recepte;

- dodatno imajo imetniki „Uradnega potrdila“ še načelno pravico do **rente za žrtve**. Ta renta znaša trenutno za neporočene okroglo 8.000 in za poročene okroglo 10.000 šilingov bruto na mesec;

- nadalje imetniki „Uradnega potrdila“ lahko pri socialnem ministru zaprosijo za enkratno **brezobrestno posojilo** do 60.000 šilingov, v primeru dejanske socialne stiske pa enkrat v letu tudi za **socialno pomoč**.

Zato svetujemo, da se po potrebi osebno obrnete na pristojni oddelek urada deželne vlade (referent g. Sagerschnig, soba 219 v poslopiju Kelag), ali za nasvete in pomoč na Zvezo slovenskih izseljencev, in sicer vsak **prvi četrtek v mesecu** med 10. in 12. uro na sedežu v Celovcu, Tarviser Straže 16/I.

Jože Partl, predsednik Rado Janežič, tajnik

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 2. 2. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,60	12,20
za 1 angleški funt	£ 19,40	20,40
za 100 franc. frankov	f 202,00	212,00
za 100 ital. lir	Lit 0,925	0,975
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 779,00	802,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 615,00	633,00
za 100 nemških mark	DM 694,40	712,40

Posredujeta: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO **TOTO**

15 16 20 24 25 43 (30) X2X XX2 IX2 111
Joker: 913705 b.j. Stava: 1:1, 2:3, 0:0, 2:2, b.j.

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

Povedal mi je tudi, da moram zemljo z lopato dvakrat obrniti, ker so pač zime tukaj neznansko ledene in sežejo globoko v zemljo.

S tem se je poslovil od mene. Pozneje ga nisem srečal nikoli več.

Vrgel sem s sebe jopič in začel kopati. Vrt je bil velik in grede so merile morda po dva metra v širino in petnajst metrov v dolžino. Delal sem naglo. Okrog poldneva sem bil že ves moker in dlani so me začele močno skeleti. Postal sem za nekaj hipov in si prižgal cigareto. Iz hiše je

stopila pred zadnja vrata elegantno oblečena dama, ki je bila mnogo mlajša od lastnika. Brez besed je postavila zame na terasni kamen velik pisker oranžade. Nato je odšla nazaj v hišo in čez nekaj minut sem slišal, da se je z njo odpeljal tudi njen soprog.

Ozrl sem se po vrtu. Prekopaval sem skoraj že eno tretjino gred. Z lopato sem sekal prav globoko v zemljo, ker pač nisem vedel, kako to delajo drugi. Mogoče kopljem tudi prehitro, sem si rekel. Ostal pa sem sam,

zatorej bo že dobro in prav.

Na obeh dlaneh so se mi odprli žulji. Spomnil sem se, da v svetu opravljam težaška dela vedno prehitro in prav nevedno, tako da se prenašlo utrudim. Zasmehal sem se, ko sem ponovno zagledal s svojimi notranjimi očmi prizor z Donave iz prejšnjega leta. Takrat sem padel pod vrečo spolzkega sladkorja iz Srednje Amerike...

Izpil sem dva požirka oranžade in kopal dalje. Do četrte ure sem imel vse prekopano. Zdela se mi je, da toliko zemlje noben vrtnarski težak ne bi obrnil v tako kratkem času.

Ko sem končal, sem si spet prižgal cigareto, si ovil žepni robec okrog leve dlani, ki me je najbolj pekla, si ogrnil svoj jopič in odšel nazaj proti mestu.

V torek je prišel v podjetju k meni lastnikov zet in mi prinesel kuverto z osmimi dolarji.

„Slišim, da ste opravili veliko delo,“ je pripomnil in se mi nasmehnil.

Dolarje sem brez besed vtaknil v žep in se vrnil v skladišče. Še vedno me je bolelo vse telo in obe roki sem imel še vedno odprti. Težko sem vezal zavitke za neznane odjemalce avtomobilskih delov.

Postranski zaslužek se mi je ponudil še isti teden pri lastniku čistilnice, v katero sem nosil svoje perilo.

„Novo hišo si gradim zunaj mesta,“ je začel Steve in me povabil v stanovanje nad čistilnimi stroji in pralnico. „Preselil se bom s svojo družino daleč stran od tega duha po milu in kemikalijah. – Morda bi rad zaslužil še nekaj dolarjev ob večerih?“

Kitajec Čan mu je najbrž povedal, kako je z menoj.

„Zakaj pa ne?“ sem mu takoj odgovoril. „Kaj pa naj bi delal?“

V stanovanju je za kuhinjsko mizo sedel majhen možakar mišičastih rok. „To je naš družinski zidar in tesar,“ mi ga je predstavil Steve „On ti bo povedal, kaj bosta delala. Ime mu je Mike.“

Brž sem zvedel, za kaj gre. Hišo naj bi napolnila z izolacijo, z nekakšno tvarino, ki je na prvi pogled videti kot vata.

„Samo paziti boš moral,“ je naročal Mike. „Ta novi izdelek reže kožo kot steklo.“

„Dolar na uro boš dobil,“ se je spet oglasil Steve, „in pivo vama bom tudi dal s seboj, da ne bosta žejna v tistem prahu.“

Stene nove hiše sva tako nabijala dva tedna, potem je bilo vse končano. Pri delu se je res prašilo, da je bilo kaj, in nekajkrat sva se tudi pošteno porezala, ko so se nama pod rokami odprli zvitki z izolacijo.

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
TO 6.2.	9.05 Alf; 10.30 Zoff v Beverly Hillsu; 14.10 Tarzanov skrivni zaklad; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levim obrazom; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Amazonas – preplavljena divjina; 21.07 Roda-Roda; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Uspavanka za mrliča; 0.15 Aktualno; 0.20 Simon Templar; 1.05 Poročila.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.30 Orientacija; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Belomodre zgodbe; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	Spored za otroke: Zgodbe iz školjke; Šolska tv; Ko se korenin zavemo; Risanka; 10.55 Sedma steza; 17.50 Spored za otroke: Lonček kuhaj; Nagelj s pesnikovega groba; 19.00 Risanka; 19.15 Okno; 19.30 Dnevnik; 20.05 J. Wambaugh: Odmevi v temi; 21.05 Pesem je...; 22.10 Dnevnik; 22.30 Videostrani.	 <p>V spomin na Thomasa Bernharda Četrtek, 8. 2. 1990, TV A2, 21.05 – Te dni mineva leto dni, odkar je umrl znani avstrijski pisatelj in dramatik Thomas Bernhard. V oddaji, posvečeni njegovemu spominu, se velikega umetnika spominjajo osebe, ki so prečkali njegovo življenjsko pot in so bili del literarnega sveta in resničnosti umetnika Thomasa Bernharda. Kristi Felischmann, ki je oddajo pripravila, ne gre za prikaz literarnega učinka in pomena T. Bernharda, temveč za njegovo protislovno osebnost. V oddaji bomo prvič videli, kako in kjer je pisatelj živel.</p> <p>Prenos Prešernove proslave iz CD Sreda, 7. 2. 1990, TV LJI, 20.05 – Glavni večerni spored bo ljubljanska televizija tudi letos posvetila slovenskemu kulturnemu prazniku, 8. februarju, dnevu smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Ta dan podelijo tudi Prešernove nagrade in nagrade Peršernovega sklada za najboljše umetniške dosežke na področju literature in drugih zvrsti umetnosti.</p> <p>Uspavanka za mrliča – kriminalka Torek, 6. 2. 1990, TV A1, 22.10 – „Uspavanka za mrliča“ je kriminalka ameriškega kova. Gospa Hollis živi s svojimi spomini. Sosedje jo imajo za noro morilko. Ko jo hočejo pregnati z njenega posestva, postane žrtev zarote svoje sestrične in njenega zdravnika. V glavni vlogi nastopa Bette Davis.</p>
SR 7.2.	9.05 Alf; 10.30 Moj oče prekosi vse; 13.55 Buana – beli levi Timbavati; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levim obrazom; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgovih; 21.00 Pogledi s strani; 21.10 Moje življenje z Elvisom; 22.40 Mad Misija II; 0.05 Serie rose; Aktualno.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Mafija strupenih odpadkov; 23.15 Jour fixe; 0.15 Aktualno.	9.00 Spored za otroke: Preproste besede; 10.00 J. Wambaugh: Odmevi v temi; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Mozaik; Pomembno je sodelovati; Znanost; 18.05 Spored za otroke: Mlada Breda; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Prešernova proslava; 20.50 Notranji dolg; 22.25 Dnevnik; 22.45 Ropot; 23.30 Videostrani.	
ČE 8.2.	9.05 Alf; 10.30 Argumenti; 14.10 Smeh prepovedan; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levim obrazom; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Skedenj godcev; 21.45 Pogledi s strani; Če oče s sinom; 23.00 Aktualno; 23.05 Ura trdih mož; 0.35 Poročila.	17.10 Leksikon umetnikov; 17.15 Otoki pokrajine; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Thomas Bernhard – spomin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	9.00 Spored za otroke: Indijanske legende; Rodi naj se zdrav in zaželen otrok; 10.10 Mostovi; 15.40 Prešernov dan; 16.30 Dnevnik; 17.40 Prešernov dan; 18.00 Spored za otroke: Mladi Sherlock; Ciciban, dober dan; Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 D. Baker: Paracelsus; 20.55 Tednik; 22.00 Dnevnik; 22.20 S. Grum: Dogodek v mestu Gogi.	
RADIO KOROŠKA SLOVENSKE ODDAJE 18.10–19.00 Torek, 6. 2. Partnerski magazin Sreda, 7. 2. Glasbena sredi Večerna 21–22: Zvočno pismo 20. obletnica smrti Jake Špicarja Četrtek, 8. 2. Rož–Podjuna–Zilja		Dr. Zdravko Inzko, slov. diplomat Ponedeljek, 12. 2. in torek 13. 2.: Starejši ljudje se še spominjajo časov, ko smo koroški Slovenci svoje akademične domala vse osebno poznali. Odkar Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu zagotavlja višjo izobraževalno možnost tudi v slovenskem jeziku, je položaj precej drugačen. Mladi koroški Slovenci se uveljavljajo v domala vseh možnih akademskih poklicih, in tudi diplomati iz Roža in Podjune že zastopajo republiko Avstrijo širom po svetu. Prvi izmed njih je bil dr. Zdravko Inzko. Iz rodnih Sveč v Mongolijo, na Sri Lanko, v Beograd, New York in nazadnje na Zunanje ministrstvo na Dunaj. Bleščeča kariera, ki jo bodo v slovenskem radiu v ponedeljek in torek lahko doživeli vsi naši rojaki.		

Obletnice – preteklost – sedanost

ureja Igor Schellander

9. januarja bi bil nemški publicist in pisatelj Kurt Tucholsky postal star 100 let. Njegovo priljubljenost pri današnji generaciji nekateri primerjajo s priljubljenostjo, ki jo je svoj čas med nemškim narodom užival Goethe. Tucholskyjeva dela imajo dandanes v nemškem prostoru milijonsko naklado. Rodil se je leta 1890 v družini judovskega trgovca. L. 1914 je doštudiral pravo. V istem letu se je odrekel judovski veri. Kot vojak se je udeležil 1. svetovne vojne. Po vojni je delal kot novinar, med drugim pri ugledni Die Weltbühne v Parizu. Kot pisatelj je bil vsestranski: humorist, satirik, pripovednik, pesnik; najbolj zanj značilni pa so ostro formulirani eseji in kritike – proti družbenim krivicam, fašizmu in reakciji. Z njimi je pikro zbadal nemško meščansko družbo in politiko, ki je ob koncu dvajsetih let vedno bolj drsela v roke nacističnega demagoga Hitlerja. Histerične evforije nemških mas za Hitlerja nikoli ni prebolel. Skeptik in pesimist Tucholsky se je poskusno približeval tudi komunističnemu delavskemu gibanju, objavljal nekatera dela v komunističnih časopisih in založbah, vendar je vselej oporečniško zadrževal, da si od razrednega boja ne pričakuje raja na zemlji. Z ostrimi kritikami na račun gibanja ni varčeval, zlasti pa se ni strinjal z

diktatorsko politiko in ravnanjem oblastniškega Stalina. Leta 1935 si je Kurt Tucholsky v emigraciji na Švedskem vzel življenje.

24. januarja 1965 je umrl slavni britanski konservativni politik in državnik sir Winston Churchill. Rodil se je leta 1874, med leti 1908 in 1911 je bil minister več resorjev, nato prvi lord admiralitete, od 1. 1924 do 1929 je kot minister vodil finančne zadeve Velike Britanije. Pred izbruhom 2. svetovne vojne je ostro napadal takratno prijateljsko politiko britanske vlade pod Chamberlainom nasproti Hitlerjevi Nemčiji. Ko je sam postal predsednik vlade, se je v letih 1940 do 45 odločno postavil proti silam osi Berlin-Rim-Tokio. Leta 1941 je sklenil prijateljsko pogodbo s Sovjetsko zvezo. Churchill je bil eden izmed najodločilnejših političnih in vojaških voditeljev tedanjih zavezniških sil. Skupaj s Stalinom in Rooseveltom se je na mirovni konferenci v Jalti, ki je potekala v februarju 1945, sporazumel o podobi in ureditvi Evrope in sveta po končani svetovni vojni. Med leti 1951 in 55 je bil Winston Churchill ponovno predsednik britanske vlade. Leta 1953 je med drugim prejel tudi Nobelovo nagrado za književnost.

Ob vstopu v novo desetletje kratek pogled na nekaj okroglih domačih zgodovinskih

dogodkov:

Pred 45 leti, 6. januarja 1945: Nacistični 'Volksgericht' v Celovcu je pod predstvom zloglasnega dr. Freislerja od 13 članov protifašistične skupine KÄFER obsodil na smrt deset članov. Skupina KÄFER je delovala v okrajih Wolfsberg in Velikovec. Pripadali so ji nemško govoreči in slovenski protifašisti. Kazen je bila teden zatem izvršena v Gradcu. Nekaj tednov navrh, 10. februarja, je prišlo v občini Šentjakob zaradi izdajstva do pokala osmih partizanov. Nemci so obkolili njihov bunker pod Arihovo pečjo. Samo dva člana posadke sta ušla smrti. Oskrunjena trupla pobitih so nacisti pustili ležati ob glavni cesti pri Šempetru.

Pred 30 leti, 4. januarja 1960, je bil dr. Valentin Inzko izvoljen za predsednika Narodnega sveta. Deset let kasneje, 22. februarja 1970, pri deželnozbornih volitvah slovenska strankarska skupina ni nastopala. Kandidat SPÖ Hanzij Ogris, dosedanji bilčovski župan, pa je bil izvoljen v deželni zbor.

Koroški Slovenci beležimo letos obletnice tudi na kulturnem in publicističnem področju: 12. februarja 1950 je umrl koroški 'samorastniški' pisatelj, kulturni in politični aktivist Lovro Kuhar – Prežihov Voranc.

Popravek uredništva

V poročilu našega sodelavca I. Schellandra o medijski diskusiji v. KSSŠ/D o skupnem časopisu koroških Slovencev v štev. 7/90 je iz prostorskih razlogov del prispevka postal žrtev škarij. Zaradi tega žal ni bil posredovan celotni kontekst: izhodišče za diskusijo glavnih urednikov SV in „nt“ o perspektivah skupnega časopisa je bil – sicer pomanjkljiv, a vendar pozitivno zamišljen – poskus medijske analize študentskega kluba. S približno 220 vprašalnimi polami so študentje poleti 1989 (večji del v krogu znancev) spraševali po oceni in pričakovanjih glede tiskovnih medijev. Kljub statistično vprašalnim karakteristikam slovenskega časopisja na Koroškem pa je bila med drugim jasno izrečena želja anketiranih po skupnem slovenskem časopisu. V diskusiji obeh glavnih urednikov s študenti so bila nakazana povsem različna medijska in politična izhodišča za razmišljanje o skupnem listu, le-ta so bila nato težišče poročila in komentarja v Slovenskem vestniku.

TRIBUNA BRALCEV

Drž. posl. K. Smolle je „pohodil nežno rožico solidarnosti“ (Emma) med politiki in tistimi, za katere misli, da jih zastopa!

Pohojena solidarnost

Objava mojega pisma Klubu Zelenih v parlamentu v „nt“ – 19. 1. 1990, je res dober primer, kako sladko je bilo jesensko spanje 1989. leta. Potem ko so vsi politiki, ki so si domišljali, da so „izvoljeni“ (erwählt), morali odstopiti – velik del njih niti ni bil „voljen – gewählt! –, nekateri od naših t. im. zastopnikov še zmeraj računajo s tem, da bodo Slovence in Slovenci s prstom kazalcem kazali na tiste, ki si upajo povedati mnenje – npr. k zgoraj omenjenemu. Vsaj tisti, katerim sedi „prst kazalec zelo rahlo“, bi morali vedeti, da „trije prsti kljub temu kažejo na prsi“ (Sigmund Freud). Kar pa je drž. posl. dosegel pri vidnih rezultatih, je kljub samohvali v „nt“, ki je že patološkega značaja, minimum (najmanjši imenovalec).

Pri uspešnem razdoru Slovencev in Slovencev v onemogle in v tiste, ki kljub temnemu času drvi v temi nekam, ne da bi pomislili, da si prav v temi lahko pobijejo glavo, z briskiranjem vseh nemško govorečih Avstrij in Avstrijcev, ki so se angažirali proti pedagoškemu modelu, omalovaževanjem znanstvenikov celovške univerze i.t.d., pa je dosegel maksimum.

Preostane samo upanje, da bo med nami napolnil čas, ko nam ne bo več treba nositi zastave, take namreč, da zaradi samega blaga ne vidiš nosilke/nosilca.

Gregej Krištof

*kitajski pregovor

Dolenja vas vabi

Organizacijski komite 17. mladinskega evropskega prvenstva v sankanju na naravnih progah, ki se bo pričelo jutri v Dolenji vasi pri Škofji Loki, je končal priprave za enega izmed vrhuncev letošnje športne zime. Kljub zeleni zimi brez snega, a z dovolj nizkimi temperaturami so skrbne priprave za mladinsko evropsko srečanje 90. izbranih tekmovalcev in tekmovalk iz vsaj dvanajstih držav potekale v najlepšem redu, čeprav ne brez težav. Dokaz za to sta uspela izvedba 14. republiškega prvenstva v sankanju za vse kategorije, ki je bilo 13. in 14. januarja, in za vse organizacijske službe evropskega prvenstva sobotno in nedeljsko državno prvenstvo prav tako na progi evropskega prvenstva v Dolenji vasi.

Priprave proge za 17. mladinsko evropsko prvenstvo v sankanju na naravnih progah so se organizatorji lotili s snežnim topom, predvsem pa z veliko požrtvovalnostjo.

Opravili so nad 200 delovnih ur, manjše skupine, po približno 30 ljudi, do delane dan in noč. Muhasti naravi so lahko uspešno kljubovali seveda zaradi nizkih temperatur in pa dejstva, da imajo ob progi dovolj vode in elektrike, da so lahko naredili sneg oziroma led. Na progi, dolgi 1100 metrov, je 10 cm ledu, kar tudi zadostuje, kot zagotavlja predsednika sankajske sekcije ŠD Iskre Železniki in vodja proge inž. Marjan Prevc, ki je posebej pohvalil neumorne sodelavce iz vrst ŠD Iskra Železniki, Športnega društva Selca, mladinskega aktiva Dolenje vasi, Gasilskega društva Selca, delavce Elektro Železniki in druge, ki so poskrbeli tudi za zaščito na progi; zaščitne ograje, ki naj bi omogočile varen potek 17. mladinskega evropskega prvenstva v začetku februarja, so iz lesa.

Na progi v Dolenji vasi pa se doslej niso pripravljali le jugoslovanski udeleženci mladinskega evropskega prvenstva, temveč tudi mladi Avstrijci, ki so prav tam sestavili svojo reprezentanco. Pa še podroben spored evropskega prvenstva: v sredo, 7. 2. 1990 bo prihod ekip in ogled proge, nato pa sestanek vodij ekip, v četrtek bodo od 9. ure dalje treningi enosedov, zvečer pa žrebanje štartnih števil, v petek bo trening dvosedov, prvenstvo pa se bo začelo v soboto, 10. 2. 1990: ob 9. uri bo prva vožnja enosedov, ob 11.30 druga, v nedeljo pa bo zaključni tek enosedov ter oba teka dvosedov.

Borut Živkovič

SŠZ Carimpex I tokrat zgubila v Gospe sveti

Slab začetek šahistov SŠZ Carimpex I v spomladanski sezoni tekmovanja za koroško šahovsko prvenstvo v spodnji ligi-vzhod: po štirih zaporednih zmagah v jesenskem delu je bil tokrat nasprotnik iz Gospe svete močnejši in je zmagal s 5:3. Edino zmago za SŠZ Carimpex I je dosegel Franci Rulitz na 3. deski, remizirali pa so Alojz Gallob, Gorazd Živkovič, ravnatelj Ivko Ferm in mladinski igralec Herbert Rulitz. Izgubili so Silvij Kovač (napaka v časovni stiski), dr. Jozi Amrusch (prvi poraz v sezo-

ni) ter Branko Kolter.

Slovenski šahisti so kljub porazu še vedno v prvi polovici lestvice, za soboto in nedeljo (10., 11. februarja) pa je pri Miklavžu v Bilčovsu napovedan dvodnevni trening za prvo moštvo. V soboto začetek ob 10. uri.

Drugo moštvo igra v soboto, 10. februarja ob 15. uri v Wietersdorfu proti predzadnjemu na lestvici. Z zmago nad nasprotnikom bi si ekipa SŠZ Posojilnica Celovec/Drava II že zagotovila obstanek v 1. razredu-vzhod.

Mladinski dom je bil najboljši

Lipuš, Tonči in Erni Blajs, Kautz, Koncilija in Vavti – to je postava, ki v nogometu očitno zagotavlja uspeh. Tako se je zgodilo tudi minuli četrtek v Mladinskem domu, kamor so „domačini“ povabili sedem ekip na „nogometni turnir leta“.

Omenjena postava, ki je nastopila za Mladinski dom, je presenetila tako gledalce, kot tudi strokovnjake. Ni je bilo ekipe, ki bi jo lahko ogrozila, tako da so mladi fantje prepričljivo zmagali. Kot tolažba vsem ostalim ekipam naj bi veljalo, da je imela

ekipa Mladinskega doma v svojih vrstah tudi najboljšega strelca turnirja, znanega in obetavnega napadalca SAK Tončija Blajsa.

Tonči Blajs je tudi v finalni

Slovenski vestnik
2x tedensko

tekmi proti ekipi Zveze slovenskih zadrug dosegel dva gola, dodatna dva Vavtijevega zadetka pa sta zagotovila

zmago s 4:3 (gole za ZSZ so dosegli Krištof, Trampuž in Čebul). Izredno napeta pa je bila tudi tekma za tretje mesto, v kateri sta se pomerili ekipi Hago in IPH. Tekma je živela predvsem od napetega razpleta, saj je IPH vodil že kar s 5:1, toda nekdanji „profesionalec“ Franci Rozman je izid še spremenil. V nekaj minutah je dosegel kar štiri zadetke zapored, tako da je Hago izenačil. V streljanju enajstmetrovk pa je bil Hago močnejši in je z rezultatom 3:2 odnesel lovoriko tretjega mesta.

EP: težki nasprotniki

Priprava na žrebanje skupin za evropsko prvenstvo v nogometu 1992 je povzročila že precej razburjenja, saj je bila avstrijska reprezentanca uvrščena le v tretjo jakostno skupino. Seveda žreb ni obetal dobrih izgledov, ko pa je bilo že vnaprej jasno, da bo Avstrija dobila dva močna nasprotnika. Ta pa sta bila z ekipama Jugoslavije in Danske dejansko tudi izžrebana, poleg tega pa je v skupini z Avstrijo tudi reprezentanca Severne Irske, ki predvsem doma sodi med izjemno

močne ekipe, peta v 4. skupini pa je ekipa Fererskih otokov, kateri pa nihče ne pripisuje niti možnosti za kakšno presenečenje.

Do zanimivih parov prihaja tudi v drugih skupinah, saj se bosta npr. v 5. skupini pomerili reprezentanci obeh nemških držav, najmočnejša pa se zdi 3. skupina, v kateri bodo za dve vozovnici v finalno kolo evropskega prvenstva 1992, ki bo odigrano na Švedskem, tekmovala Italija, Sovjetska zveza, Madžarska, Norveška in Ciper.

Drugo mesto za odličnim Mladinski domom so dosegli bilijski in odbojarski specialisti Zveze slovenskih zadrug (desno). Najboljši strelca pa je bil Tonči Blajs (levo), ki je igral za zmagovito ekipo.

Z optimizmom...

Mladi skakalci ŠD Zahomec lahko naslednji vikend nastopajo na avstrijskem prvenstvu šolarjev in mladincev dejansko z velikim optimizmom, saj so že ob koncu tega tedna na skakalnici v Schwarzach-St. Veitu dosegli izvrstne rezultate. V razredu šolarjev II je bil Thomas Kuglitsch odlični drugi, Robert Moser pa je pri šolarjih I zasedel drugo mesto. To pa jim še posebej veliko pomeni, saj so mladi Zahomečani preizkusili skakalnico, na kateri bodo tekmovali za avstrijske naslove.

Mateja Svet (na sliki) je zmagala v veleslalomu za svetovni pokal v švicarskem Veysonnazu. Vodila je že po prvem teku, v drugem pa je prednost še povečala. Na drugem mestu, z zaostankom 84 stotink sekunde, je bila Avstrijka Anita Wachter, ki se je popravila tudi v skupnem seštevku za svetovni pokal in za rojakinjo Petro Kronbergerjevo zaostaja le še za 10 točk. Tudi Veronika Šarec se je tokrat izvrstno odrezala: delila je četrto mesto.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

ureja: Siivo Kovač

Šahovska naloga št.: 71

Problem iz revije „Češkoslovenski šah“ 1927

Na diagramu je zanimiva pozicija. Ali beli še lahko zaustavi prostega črnega kmeta na polju b2, ki se bo spremenil v damo? Medsebojno sodelovanje skakača, lovca in

belih kmetov lahko prispeva k rešitvi naloge, ki se glasi: **Beli na potezi zmagata!** Vendar kako? V pomoč belemu je malce neroden položaj črnega kralja na robu šahovnice.

Rešitev naloge št.: 70

Na napad črnega skakača na damo in trdnjavo sledi efektivna žrtev dame s potezo **26.Dc8!!**. Sedaj bi na 26...Dc8: sledilo 27.Sf6+ Kh8 28.Th7 mat, zato je črni odigral **26...Dd7**. Bela dama na osmi vrsti pa nadaljuje z akcijo in vzame še skakača **27.Db8!!**. Črni je sprevidel, da po morebitnem 27...Tb8: sledi 28.Sf6+ Kf7 29.Sd7: Td8 30.Sf8: in beli je močnejši za figuro, zato se je črni upravičeno vdal!

